

ONDERZOEK VUURWERKRAMP ENSCHEDÉ ALGEMENE INFORMATIE

Enschede,
1 november 2022

**UNIVERSITY
OF TWENTE.**

Vakgroep Bestuurskunde

Achtergrond

Een team van onafhankelijke onderzoekers van de Universiteit Twente en Radboud Universiteit voert een onderzoek uit naar de vuurwerkramp die op 13 mei 2000 de wijk Roombeek van Enschede trof.

Aanleiding voor het onderzoek is de motie van Tweede Kamerlid Leijten van 21 juni 2021, waarin opgeroepen wordt “een onafhankelijk onderzoek in te stellen naar de vuurwerkramp in Enschede en de afhandeling daarvan en daarbij de bevindingen van onderzoeker Van Buitenen te betrekken.” Van Buitenen stelt dat regelgeving op het gebied van de opslag, classificatie en blussen van vuurwerk niet op orde is en wijt dit aan het onvermogen van de Nederlandse overheid om fouten toe te geven en lessen te trekken.

Het onderzoek van de Universiteit Twente richt zich op bestuurlijke lessen naar aanleiding van de vuurwerkramp in Culemborg (1991), de vuurwerkramp in Enschede (2000), de vuurwerkramp in Kolding, Denemarken (2004) en de CHAF-vuurwerkproef van TNO in Polen (2005). Daarbij staan centraal de vuurwerkregelgeving en de blusinstructies voor brandweerpersoneel.

Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van de Tweede Kamer.

Doelstelling

1. Vaststellen op welke wijze, en in hoeverre, lessen uit de vuurwerkramp in Culemborg en die in Enschede hebben geleid tot maatregelen om soortgelijke rampen te voorkomen.
 - a. Daarbij specifiek te kijken naar de gebieden van vuurwerkregelgeving en vuurwerkbrandbestrijding.
 - b. Op basis van de resultaten concrete handvatten bieden aan de Tweede Kamer om te bevorderen dat specifieke, noodzakelijke maatregelen worden getroffen op dit gebied.
2. Inzicht bieden in hoeverre de reactie van de rijksoverheid de vuurwerkrampen in Enschede en Culemborg indicatief is voor een breder (on)vermogen van de rijksoverheid om lessen te trekken uit fysieke rampen. Concrete handvatten bieden aan de Tweede Kamer om, vanuit haar wetgevende en controlerende rol, te bevorderen dat beter wordt geleerd van fysieke rampen.

Startdatum

De startdatum van het onderzoek is 1 november 2022.

Projectleiding

Projectleider van het onderzoek is René Torenvlied, hoogleraar Publiek Management van de vakgroep Bestuurskunde van de Universiteit Twente.

Contactinformatie

Contactpersoon voor de pers:

Laurens van der Velde, persvoorlichter van de Universiteit Twente (telefoon: 06 – 16 0962 45).

Email: l.vandervelde@utwente.nl

Deelonderzoeken

Het onderzoek kent drie deelonderzoeken:

Deelonderzoek-1. Analyse kader

- *Onderzoeksvraag:* Welke mechanismen komen in wetenschappelijk onderzoek op het gebied van bestuurskunde, organisatiekunde en staats- en bestuursrecht naar voren ter verklaring van het (on)vermogen van de rijksoverheid om te leren van (fysieke) rampen? Welke rol speelt onafhankelijk onderzoek naar dergelijke rampen bij deze mechanismen?
- *Bronnen.* Scan van wetenschappelijk onderzoek via wetenschappelijke zoekmachines zoals Scopus of Web of Science.

Deelonderzoek-2. Bestuurlijk leren van vuurwerkrampen

- *Onderzoeksvraag:* Op welke wijze en in hoeverre heeft de overheid aantoonbaar geleerd van de vuurwerkrampen in Enschede en Culemborg, in het bijzonder met betrekking tot vuurwerkregelgeving en -brandbestrijding?
- *Bronnen.* Relevante documenten van de overheid, interviews en gesprekken met sleutelinformanten, overige (schriftelijke) documentatie.

Deelonderzoek-3. Lessen voor de rijksoverheid

- *Onderzoeksvraag:* Wat zegt het overheidsoptreden na de vuurwerkrampe in Enschede over de wijze waarop de rijksoverheid reageert op fysieke rampen en daar lering uit trekt?
- *Bronnen.* Openbare rapporten van onafhankelijke onderzoeksinstanties.

Multidisciplinair onderzoeksteam

De onderzoeksvragen worden beantwoord door een multidisciplinair onderzoeksteam. Kennis over bestuurlijk-administratieve processen van opvolging van aanbevelingen, maatregelen en de implementatie van (handhavings)instrumenten wordt ingebracht door bestuurskundige expertise. Daarnaast wordt organisatiekundige expertise ingebracht ten behoeve van een goed begrip van de structurele complexiteit van grootschalige organisatieverbanden, zoals bij de vuurwerkrampe. Expertise op het gebied van staats- en bestuursrecht wordt in het team ingebracht ten behoeve van een goed begrip van de juridische aspecten van vergunningverlening, toezicht op de vuurwerkbranche; en (constitutionele) aangrijpingspunten voor de wetgevende en controlerende bevoegdheden van de Tweede Kamer om leren door de rijksoverheid te bevorderen.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door het volgende team van onderzoekers:

- Prof. dr. R. (**René**) **Torenvlied**, Hoogleraar Publiek Management, Universiteit Twente (projectleider).
- Dr. M. (**Matthijs**) **Moorkamp**, Universitair Hoofddocent Besturen van Veiligheid, Radboud Universiteit Nijmegen.
- Prof. dr. M.A. (**Michiel**) **Heldeweg** LLM, Hoogleraar Law, Governance, and Technology, Universiteit Twente. Heldeweg is senior-onderzoeker in het project.
- S. (**Simon**) **Couwenberg**, Msc., Docent/ onderzoeker Bestuurskunde, Universiteit Twente.